

LIETUVIŲ KALBA (GIMTOJI)

2017 m. pagrindinio ugdymo pakartotinio pasiekimų patikrinimo Testo vertinimo instrukcija

NURODYMAI VERTINIMO KOMISIJAI

- Neaiškiai parašyti, pribraukti atsakymai vertinami 0 taškų.
- Jeigu **teksto suvokimo ir literatūros žinių taikymo užduoties** atsakymas, vertinimo komisijos nuomone, yra teisingas arba iš dalies teisingas, bet formuluojamas kitais žodžiais, negu pateikta vertinimo instrukcijoje, skiriama vertinimo instrukcijoje numatytas taškų skaičius. Jeigu atsakymas teisingas, bet nenumatytas instrukcijoje, vertinimo komisija gali papildyti instrukciją ir skirti atitinkamai taškų. Tokiu atveju vertinimo komisijos pirmininkas rašo laisvos formos aktą, kuriame fiksuoja teisingą atsakymą ir jo įtraukimo į instrukciją argumentus. Aktą pasirašo visi komisijos nariai, jo originalas prisegamas prie NEC patvirtintos vertinimo instrukcijos, kopija išsiunčiama NEC.
- Vertindami **kalbos žinių taikymo užduotis**, vertintojai parašėje žymi klaidas ir po konkrečia užduotimi esančioje lentelėje „Taškų suma“ užrašo skiriamą taškų skaičių.
- Jeigu **kalbos žinių taikymo užduoties** atsakymas, vertinimo komisijos nuomone, yra teisingas ir **nepažeidžia VLKK dokumentais patvirtintų kalbos vartojimo normų**, bet neįtrauktas į vertinimo instrukciją, vertinimo komisija gali papildyti instrukciją. Tokiu atveju vertinimo komisijos pirmininkas rašo laisvos formos aktą, kuriame fiksuoja teisingą atsakymą ir jo įtraukimo į instrukciją argumentus. Aktą pasirašo visi komisijos nariai, jo originalas prisegamas prie NEC patvirtintos vertinimo instrukcijos, kopija išsiunčiama NEC.
- Neapvalintus taškus, skiriamus už testo užduotis, vertinimo komisijos pirmininkas įrašo lentelėje, esančioje paskutiniame testo sąsiuvinio puslapyje, suskaičiuoja testo taškų sumą ir ją užrašo testo sąsiuvinio viršelyje esančioje lentelėje.
- Jeigu dviejų vertintojų įvertinimai skiriasi daugiau nei **dviem** taškais, vertinimo komisijos pirmininkas visą dalies raštu darbą peržiūri dar kartą ir nutaria dėl galutinio vertinimo. Jei įvertinimai skiriasi mažiau nei dviem taškais, galutiniu laikomas antrasis įvertinimas.
- Pasiekimų patikrinimo vertinimo protokolo grafoje „Galutinis vertinimas“ (stulpelyje „Taškų suma“) pasiekimų patikrinimo trijų dalių (viešojo kalbėjimo (dalis žodžiu), rašymo (I dalis raštu) ir teksto suvokimo, literatūros ir kalbos žinių taikymo (II dalis raštu)) taškai apvalinami iki sveikųjų skaičių.

TEKSTO SUVOKIMO IR LITERATŪROS ŽINIŲ TAIKymo UŽDUOTYS

(18 taškų)

Pastaba: atsakymai gali būti formuluojami kitais žodžiais.

Kl. nr.	Klausimas	Gebėjimai	Galimi atsakymai	Vertinimo normos	Taškai
1.	Kuri iš seserų yra pagrindinė ištraukos veikėja?	Ž 8.1.4. daro tiesiogines išvadas	Vyresnioji.	Įvardyta teisingai: Vyresnioji sesuo.	1
				Atsakyta neteisingai, / neatsakyta.	0
2.	Remdamiesi tekstu pagrįskite, kad seserų bendravimas yra kitoks nei anksčiau.	Ž 8.1.3. randa reikalingą informaciją	Anksčiau: geras / nuoširdus. Dabar: negeras / abejingas.	Tinkamai įvardyta, koks buvo anksčiau, koks yra dabar.	2
				Tinkamai įvardyta, koks buvo anksčiau arba koks yra dabar.	1
				Atsakyta neteisingai, / neatsakyta, / tik pacituota.	0
3.1.	Įvardykite dvilypius vyresniosios sesers jausmus, susijusius su išėjimu iš namų.	A 8.2.1. nagrinėja, atrenka, tinkamai sieja ir apibendrina informaciją	Džiaugsmas / laukimas / džiugi nuojauta ir nerimas / nežinia / baimė.	Tinkamai įvardytas jausmų dvilypumas – džiugūs lūkesčiai ir nerimas.	2
				Neatskleistas dvilypumas (įvardyti tokie patys jausmai).	1
				Atsakyta neteisingai, / neatsakyta, / išrašytas tik vienas junginys.	0
3.2.	Pagrįskite citata.	Ž 8.1.3. randa reikalingą informaciją	„...keistas, graudžiai viliojantis nujautimas supo ją, sėlino kažkas nebaugus, bet vis dėlto keliantis virpulį.“ / „būsimo laiko tarpe ji matė didelę, gražią jėgą, kuriai būtinai reikės paklusti.“ / „Didelė, nemateriali jėga siautė kažkur toli, bet ji su baime suprato, kad toji jėga ją jau mato, jos siekia.“	Tinkamai pacituota, pabrėžiant jausmų dvilypumą.	1
				Atsakyta neteisingai, / neatsakyta.	0
4.1.	Remdamiesi ištraukos pabaiga, paaiškinkite, kuo žmogui svarbi vaikystė.	A 8.2.1. nagrinėja, atrenka, tinkamai sieja ir apibendrina informaciją	Vaikystės patirtys suteikia atramą suaugus. / Vaikystės patirtys suteikia stiprybės gyvenimo kely.	Teisingai paaiškinta, kad vaikystės prisiminimai padeda išgyventi sunkias akimirkas suaugus.	1
				Atsakyta neteisingai, / neatsakyta, / cituojama.	0
4.2.	Pagrįskite citata.	Ž 8.1.3. randa reikalingą	„...ji pajuto,<...> kad po daugelio metų galėtų jais maitinti beprasmišku, gal net	Tinkamai pacituota.	1

		informaciją	bjauriu tampantį savo gyvenimą, / kad rastų čia atspirtį pavargime.“	Atsakyta neteisingai, / neatsakyta.	0
5.	Kas žemdirbių kultūroje suprantama kaip namai?	Ž 8.1.4. daro tiesiogines išvadas	Namas, dirbama žemė.	Tinkamai paaiškinta, kad žemdirbių kultūroje namai – sodyba su žeme.	1
				Atsakyta neteisingai, / neatsakyta.	0
6.1.	Remdamiesi S. Nėries citata paaiškinkite, koks tradicinės kultūros žmogaus santykis su namais.	A 8.2.1. nagrinėja, atrenka, tinkamai sieja ir apibendrina informaciją	Dvasinis santykis, kupinas žmogaus šilumos / namų ilgesys juos praradus.	Teisingai paaiškinta, kad tai reiškia artimą dvasinį santykį su namais.	1
				Atsakyta neteisingai, / neatsakyta, / tik pacituota.	0
6.2.	Kokiomis meninėmis priemonėmis šis santykis atskleidžiamas? Įvardykite ir išrašykite dvi skirtingas menines priemones.	Ž 8.1.3. randa reikalingą informaciją	Deminutyvai: trobelytė / ugnelė. Epitetai: trobelytė menka / ugnelė skaidri. Retorinis sušukimas: Atiduotum kažką! Retorinis klausimas: Kam tu jos neturi?“ Metonimija: trobelytė.	Teisingai įvardytos ir pacituotos dvi meninės priemonės.	2
				Teisingai įvardyta ir pacituota viena meninė priemonė.	1
				Atsakyta neteisingai, / neatsakyta.	0
7.	Kokį su namais susijusį prieštaringumą patiria modernių laikų žmogus?	A 8.2.3. apibendrina, atskleidžiamą teksto prasmę remdamiesi teksto visuma ir savo patirtimi	Žmogus laisvai gali palikti namus ieškodamas geresnio gyvenimo ir nori grįžti į juos.	Laisvė palikti namus ir negalėjimas į juos grįžti.	2
				Įvardijamas vienpusis santykis.	1
				Atsakyta neteisingai, / neatsakyta.	0
8.	Kaip namai suprantami vartotojiškoje kultūroje?	A 8.2.1. nagrinėja, atrenka, tinkamai sieja ir apibendrina informaciją	Kaip prekė.	Teisingai paaiškinta, kad namai yra priemonė, būdas užsidirbti.	1
				Atsakyta neteisingai, / neatsakyta.	0
9.1.	Įvardykite temą, kuri sieja abu tekstus.	Ž 8.1.4. daro tiesiogines išvadas	Namai / išėjimas iš namų.	Tinkamai suformuluota tema.	1
				Atsakyta neteisingai, / neatsakyta.	0
9.2.	Palyginkite, kuo panašus santykis su namais atskleidžiamas šiuose tekstuose.	A 8.2.3. apibendrina, atskleidžiamą teksto prasmę remdamiesi teksto visuma ir savo patirtimi	1. Namai yra brangūs / į juos norisi grįžti. 2. Namai paliekamai / iš namų išeinama.	Tinkamai nusakyti du santykio su namais aspektai (namai brangūs, bet juos reikia palikti).	2
				Nusakytas vienas santykio su namais aspektas.	1
				Atsakyta neteisingai, / neatsakyta.	0

KALBOS ŽINIŲ TAIKymo UŽDUOTYS

1 užduotis. (2 taškai)

ATSAKYMAI IR VERTINIMAS

Tam tikri rašytojo gyvenimo faktai, <u>iki galo suprantami tik geriems pažistamiems</u>, gali būti pateikti esė ar pokalbių forma ir išreikšti autoriaus dvasios gilumas. Tam tikri rašytojo gyvenimo faktai, <u>kuriuos iki galo suprantą tik geri pažistami</u>, gali būti pateikti esė ar pokalbių forma ir išreikšti autoriaus dvasios gilumas.	Tinkamai pabrauktas išplėstinis pažyminy s ir taisyklingai suformuluotas bei tinkamai išskirtas šalutinis pažyminio dėmuo.	2
	Tinkamai pabrauktas išplėstinis pažyminy s arba taisyklingai suformuluotas bei tinkamai išskirtas šalutinis pažyminio dėmuo.	1
	Netinkamai pabrauktas išplėstinis pažyminy s ir netaisyklingai suformuluotas šalutinis pažyminio dėmuo. / Užduotis neatlikta.	0

Pastabos:

Jeigu šalutinis dėmuo netinkamai išskirtas, atimamas vienas taškas.

Jeigu perrašant padarytos dvi ir daugiau klaidų, atimamas vienas taškas.

2 užduotis. (2 taškai)

ATSAKYMAI IR VERTINIMAS

Aš trokštu veiklos, aš noriu įveikti save, o ne stovėti ir <u>muštis į krūtinę</u>. <i>Į krūtinę muštis – gailėtis / atgailauti / prisipažinti kaltam.</i>	Teisingai pabrauktas frazeologizmas. Tinkamai paaiškinta: <i>gailėtis / atgailauti / prisipažinti kaltam.</i>	2
	Teisingai pabrauktas tik frazeologizmas.	1
	Neteisingai pabrauktas frazeologizmas ir netinkamai paaiškinta. / Užduotis neatlikta.	0

3 užduotis. (2 taškai: už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško)

ATSAKYMAI

Gerei pažindamas Žemaitijos kaimo aplinką, žmogaus vertybes, Juozas Aputis tapo vienu **savičiausių** jo pasaulėvaizdžio vaizduotojų lietuvių literatūroje. Jau **pirmaisiais** novelių rinkiniais jis **ėmėsi** keisti buitinės prozos tradiciją. Iš buitinės į būties plotmę buvo dar stipriau **pasistūmėta** novelių rinkiniu „Horizonte bėga šernai“.

VERTINIMAS

Klaidos	0	1	2	3	4
Taškai	2	1,5	1	0,5	0

4 užduotis. (2 taškai: už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško)

ATSAKYMAI

Juozas Aputis pagarbos žodžiui meistras – kiekvienas jo sakinyse buvo papildytas (**prasme** / **prasmės**). Jo pasakojimo nepaprastas tikrumas pasiekė savo (**tikslą** / **tikslo**) ir stipriai (**įtakojo** / **veikė**) skaitytoją. Jei perfrazuotume J. Apučio interviu knygos „Maži atsakymai į didelius klausimus“ antraštę, galėtume prieiti (**išvados** / **prie išvados**), kad pats rašytojas visada kėlė didelius klausimus.

VERTINIMAS

Klaidos	0	1	2	3	4
Taškai	2	1,5	1	0,5	0

5 užduotis. (5 taškai: už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško)**ATSAKYMAI**

Čia, tose plynėse, **tuose** miškuose, ant šitų kelių ir takų, viskas bus prasidėjęs...

Nelengva karo ir pokario vaikystė atsispindi daugelyje Apučio novelių. Žmogaus formavimasis lyginamas su kregždės lipdomu lizdu. Ankstyvieji įvykiai atgyja įsimenančiais vaizdais (pasakotojo grįžimas slidėmis keliolika kilometrų namo) ir panardinami į apmąstymų srautą, todėl sudaro vientisą pynę. Pasaulio čiuožimo rekordininkės ir vargano provincijos vaiko judesius sieja **kaži koks** abipusis ryšys, žmonių santykiuose jis ieško bendrumo. Savęs tobulinimo vadovėliai, sėkmingos karjeros žinynai ir populiarioji žiniasklaida dažnai perša mintį, kad reikia kilti aukštyn **nepaisant** aplinkybių ir net ignoruojant šalia esantįjį. Aputis **neina** lengvu keliu, o priverčia skaitytoją **kiekviename** žingsnyje orientuotis į gilesnius būties klausimus.

VERTINIMAS

Klaidos	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 ir daugiau
Taškai	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	1,5	1	0,5	0

6 užduotis. (4 taškai: už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško)**ATSAKYMAI**

Dažno poeto ar prozininko kūryboje, ko gero, yra kūrinių, kurie, matyt, užgauna slaptus bei nepaaiškinamus dalykus, todėl kiekvienas [,] juos perskaitęs [,] randa ir kažką sau artima. Jie paliečia tuos pagrindus, pagal kuriuos jaučiama ir susikalbama ir kurie mums tarsi duodami su istorija, kalba ir tėvais.

Juozo Apučio kūriniai [–] tai nedidelis langelis, pro kurį pamatai gabaliuką žmonių gyvenimo, kai jie, regis, nieko svarbaus nepadaro ir nepasako, net nieko neatsitinka, bet tuo metu, pasirodo, kažkas įvyko, įvyksta arba dar įvyks už matomo žmogaus buvimo, už jo

žodžių arba veiksmų. J. Apučio pasakojimas trumpam apšviečia tuos žmones, [-] sutrikusius prieš jiems primestą gyvenimą ir nepasiruošusius tam, kas vyksta ir kas netrukus bus. Sukrėsti, užgauti, pažeminti, [-] jie pradeda ypatingai matyti ar ypatingai girdėti.

Su žmogumi kartu jaučia šuo ar kitas naminis gyvulys, [:] [-] jie įsiklauso, kai nieko negirdėti, įsižiūri ten, kur kitas mato tik medį malkoms ir mišką, dobilieną ir kelią, bet nieko daugiau. Todėl šuo, [-] ištikimas namų sargas, [-] yra paslaptina gyvūnijos pasaulio dvasia, [-] tarpininkas tarp žmogaus ir gamtos, iš žmogaus imantis sumanumą, o iš gamtos [-] intuiciją.

Vietos pakeitimas, perėjimas per lieptą, miškelį – šie ir kiti panašūs veiksmai keičia mintis, ketinimus, nes žmogus [,] peržengęs tas ribas [,] jau negrįžta toks pat, nors nieko svarbaus, galima sakyti, neatsitinka. Todėl pavojaus akivaizdoje visi gyviai – [:] paukščiai, gyvuliai, vabzdžiai – [,] skuba pakeisti vietą, persirikiuoja kaip rudenį į tolimus kraštus išskrendančios gervės.

VERTINIMAS

Klaidos	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 ir daugiau
Taškai	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	1,5	1	0,5	0